

De vereniging

Definitie

Een vereniging wordt opgericht bij een overeenkomst tussen twee of meer personen, leden genaamd. Zij streeft een belangeloos doel na in het kader van één of meer welbepaalde activiteiten die zij tot voorwerp heeft. Zij mag rechtstreeks, nog onrechtstreeks enig vermogensvoordeel uitkeren of bezorgen aan de oprichters, de leden, de bestuurders of enig andere persoon behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel. Elke verrichting in strijd met dit verbod is nietig.

De oprichting van een vereniging behelst in feite het sluiten van een overeenkomst waarin de te realiseren doeleinden worden omschreven en uiteengezet, en waarin tevens een aantal spelregels worden opgenomen.

De feitelijke vereniging

Definitie

De feitelijke vereniging is een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid beheerst door de overeenkomst tussen partijen.

Een feitelijke vereniging is niet gebonden aan wettelijke bepalingen. Zij heeft geen rechtspersoonlijkheid. Een feitelijke vereniging bestaat enkel in feite en niet in rechte. Bijgevolg heeft zij ook geen rechten of verplichtingen. Een feitelijke vereniging is een verzameling van individuele personen die elk afzonderlijk aansprakelijke kunnen worden gesteld. Zij kan dus ook geen rechten verwerven op onroerende goederen en zij kan als vereniging evenmin overeenkomsten en contracten sluiten, noch andere verbintenissen aangaan.

De goederen die door een feitelijke vereniging worden verworven of aangekocht, worden in feite door een lid van de vereniging aangekocht namens alle leden. De leden die de vereniging besturen, kunnen deze goederen enkel bestemmen voor de realisatie van het doel van de vereniging. Zo ontstaat er voor de leden een bijzondere vorm van overeenkomst die ook 'collectieve eigendom' of 'mede-eigendom' wordt genoemd.

Doordat de goederen in feite de collectieve eigendom zijn van de leden, doen de leden ook afstand van hun individuele rechten op deze goederen, tenzij de statuten of een bijzonder reglement dit anders bepalen.

Bestuur v.e. vereniging zonder rechtspersoonlijkheid

Het is evident dat het bestuur van de vereniging wordt geregeld in de statuten, hoewel de praktijk uitwijst dat dit niet altijd zo gebeurt.

Het orgaan dat met het bestuur van de vereniging wordt belast, vertegenwoordigt in principe de vereniging t.a.v. derden en verbindt bijgevolg ook alle leden van de vereniging. Men mag immers niet uit het oog verliezen dat uiteindelijk alle leden van de vereniging de "gezamenlijke lastgever" zijn die het "bestuur" als lasthebber hebben aangeduid.

Ontbinding en vereffening v.e. vereniging zonder rechtspersoonlijkheid

Bij ontbinding van de vereniging zal het nettovermogen moeten worden geregistreerd zoals in de statuten is beschreven. Indien de statuten hierover niets vermelden, is het aangewezen dat de leden zich uitspreken over de bestemming van dit vermogen. Het vermogen van de vereniging kan zowel bestaan uit activa als uit financiële middelen.

De vereniging zonder winstoogmerk (vzw)

Definitie

Een vereniging wordt opgericht bij een overeenkomst tussen twee of meer personen, leden genaamd. Zij streeft een belangeloos doel na in het kader van één of meer welbepaalde activiteiten die zij tot voorwerp heeft. Zij mag rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel uitkeren of bezorgen aan de oprichters, de leden, de bestuurders of enig andere persoon behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel. Elke verrichting in strijd met dit verbod is nietig.

Voor de doeleinden wordt als onrechtstreekse uitkering van een vermogensvoordeel beschouwd elke verrichting waardoor de activa van een vereniging of stichting dalen of haar passiva stijgen en waarvoor zij hetzij geen tegenprestatie ontvangt, hetzij een tegenprestatie die kennelijk te laag is in verhouding tot de waarde van haar prestatie. Het in de voornoemde verbod belet niet dat de vereniging voor haar leden diensten om niet levert die binnen haar voorwerp en in het kader van haar doel vallen.

Verschil tussen vennootschap en vzw = WINTSUITKERING

In 1921 bepaalde de vzw-wet dat een vzw geen nijverheids- en handelsdaden mocht stellen. In de praktijk werd dit echter wel toegestaan, voor zover deze daden van bijkomstige aard zijn.

Het grote verschil met de oude definitie is dat het verbod van het stellen van nijverheids- en handelsdaden is weggefallen. De winstuitkering blijft echter verboden: de winsten moeten in principe geïnvesteerd worden in het belangeloze doel. De vereniging zonder winstoogmerk wordt dus als het ware een vereniging zonder winstuitkering.

Het uitkeren van winst wordt hét onderscheid tussen een vennootschap en een vereniging. Er kan geen winstuitkering zijn binnen de vzw, behalve voor het belangeloze doel.

Een vennootschap streeft geen belangeloos doel na, maar wel een winstuitkering. Een vzw daarentegen streeft wel een belangeloos doel na en mag aan de leden geen vermogensvoordeel uitkeren.

Verbod op winstuitkering

Dit verbod is tweedelig:

- Rechtstreekse uitkeringen:

Het uitkeringsverbod slaat vooreerst op rechtstreekse uitkeringen, dus voornamelijk op vermogensoverdrachten die het equivalent zijn van dividenden bij een vennootschap. Een vzw kan nog steeds niet beslissen om bijvoorbeeld aan haar leden een deel van de winst uit te keren indien

ze er een financieel sterk jaar op zitten heeft. De winsten moeten geïnvesteerd worden in het belangeloos doel.

- Onrechtstreekse uitkeringen:

Het verbod slaat ook op de onrechtstreekse uitkeringen. De wet spreekt over elke verrichting waardoor de activa van een vereniging dalen of haar passiva stijgen en waarvoor zij hetzij geen tegenprestatie ontvangt, hetzij een tegenprestatie die kennelijk te laag is in verhouding tot de waarde van haar prestatie. Daaronder vallen alle verrichtingen die niet tegen marktvoorwaarden zouden worden gerealiseerd.

Doel – Voorwerp

De nieuwe definitie legt op dat een vzw een belangeloos doel nastreeft in het kader van één of meer welbepaalde activiteiten die zij tot voorwerp heeft. De statuten moeten volgens het Wetboek van vennootschappen en verenigingen bovendien een precieze omschrijving geven van het belangeloos doel dat zij nastreeft én van de activiteiten die zij tot voorwerp heeft.

Verschil tussen feitelijke vereniging en vzw

Het fundamentele verschil tussen een feitelijke vereniging en een vzw bestaat hierin dat de feitelijke vereniging als dusdanig geen zelfstandig bestaan leidt, in tegenstelling met de vzw, waarvan de oprichting en de werking in detail door de wet worden bepaald. Dit betekent onder meer juridische, fiscale en boekhoudkundige verplichtingen.

Rechtspersoonlijkheid

De rechtspersoonlijkheid wordt aan een vereniging zonder winstoogmerk van rechtswege verleend. Het volstaat dat een vzw zich onderwerpt aan de grond- en vormvereisten die het Wetboek voor Vennootschappen en Verenigingen bepaalt, om rechtspersoonlijkheid te genieten.